İş Sağlığı ve Güvenliğinde Sorunlarımız Neden Çözülmüyor?

Erdinç Tezcan

GİRİŞ

İş sağlığı ve güvenliğinde durumumuza bakıldığında; istenilen hedefin yakalanmadığı görülmektedir. Yeni mevzuata, yetiştirilen iş güvenliği uzmanlarına, açılan OSGB (Ortak Sağlık Güvenlik Birimi)'lere rağmen çalışanlarımızı işyerlerindeki tehlikelerden koruyamadığımızı yaşanan iş kazalarında hayatını kaybedenlerin sayısına baktığımızda görebiliriz.

2003 yılında yayınlanan 4857 sayılı iş kanunu sonrası, iş sağlığı ve güvenliğine özel kanun olarak yayınlanan 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uygulanmaya başlandı. 15 Ağustos 2009 tarihli "İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik" kapsamında bahsedilen ortak sağlık ve güvenlik birimleri, 27 Kasım 2010 tarihli "İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği" ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanunu sonrası 29.12.2012 (Resmi Gazete Sayısı: 28512) de yayınlanan "İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği" ile kanuna istinaden bir kez daha düzenlenmiş ve halen işlerliğini korumaktadır. 6331 sayılı kanun, yayınlanan yönetmelikler, kurulan OSGB'ler ve eğitim kurumları ile İSG (İş sağlığı ve güvenliği) organizasyonunda yeni yapılanmalar yoğun bir şekilde hayatımıza girdi.

29.12.2012 'de yayınlanan "İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği" yönetmeliğingöre iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini sunmak üzere, gerekli donanım ve personele sahip olan ve Bakanlıkça yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre faaliyet gösteren şirketlerce kurulan ve işletilen müesseseler olarak tanımlanan OSGB'lerle işyerlerinde alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin belirlenmesi ve uygulanmasının izlenmesi, iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesi, çalışanların ilk yardım ve acil tedavi ile koruyucu sağlık ve güvenlik hizmetlerinin yürütülmesi amaçlanmıştır. İşverenin yükümlülüğünü ortadan kaldırmayan bu yapılanma, yönetmeliğin çıkması ile İSG hayatımızda önemli bir yer almış ve hızlı bir şekilde pek çok OSGB kurulmuş ve sektöre hizmet vermeye başlamışlardır. Öte yandan İSG uzmanlığı eğitimleri önceleri Bakanlık tarafından yürütülürken " İş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personelinin eğitimlerini vermek üzere Bakanlıkça yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre faaliyet gösteren şirketler tarafından kurulan müesseseler" olarak 29.12.2012 tarihli "İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında" yönetmeliğinde tanımlanan yetkilendirilmiş eğitim kurumları kurulmuş ve pek çok iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi eğitilerek belgelendirilmiştir. Halen 76 eğitim kurumu (20.7.2019

[1] Makina Mühendisi, A Sınıfı İSG Uzmanı, Doruk İSG İş Güv. Enerji Eğitim Danışmanlık - *erdinctezcan@gmail.com*

itibariyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İSG Katip Bilgileri) çalışmalarına devam ederken ilk günlerde bu sayının daha yüksek olduğunu ve zaman içinde arz talep dengesi sonucu bugünkü değere ulaştığımızı da değerlendirmemiz gerekir.

1. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNDE SAYILAR NE SÖYLÜYOR

İş sağlığı ve güvenliğinde taraflarla ilgili mevcut istatistiklere bakıldığında:

Tablo1. İSG Personel Rakamları (20.7.2019 itibariyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İSG Katip Bilgileri)

	İSG Uzm.	A Sınıfı İSG Uzm.	B Sınıfı İSG Uzm.	C Sınıfı İSG Uzm.	İşyeri Hekimi	OSGB
2012 Haziran	8.665				8.446	195
Temmuz 2019	111.042	17.691	15.535	77.816	34.044	
2325						
Artış oranı	%1180				%300	%1040

Tablo 2. İş Sağlığı ve Güvenliğinde Çalışan Profesyonellerin Sayısı (20.7.2019 itibariyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İSG Katip Bilgileri)

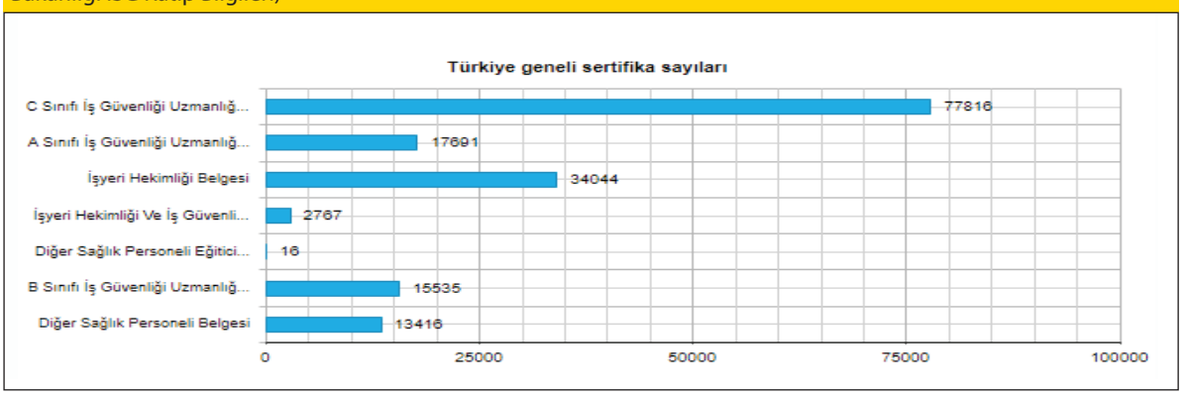

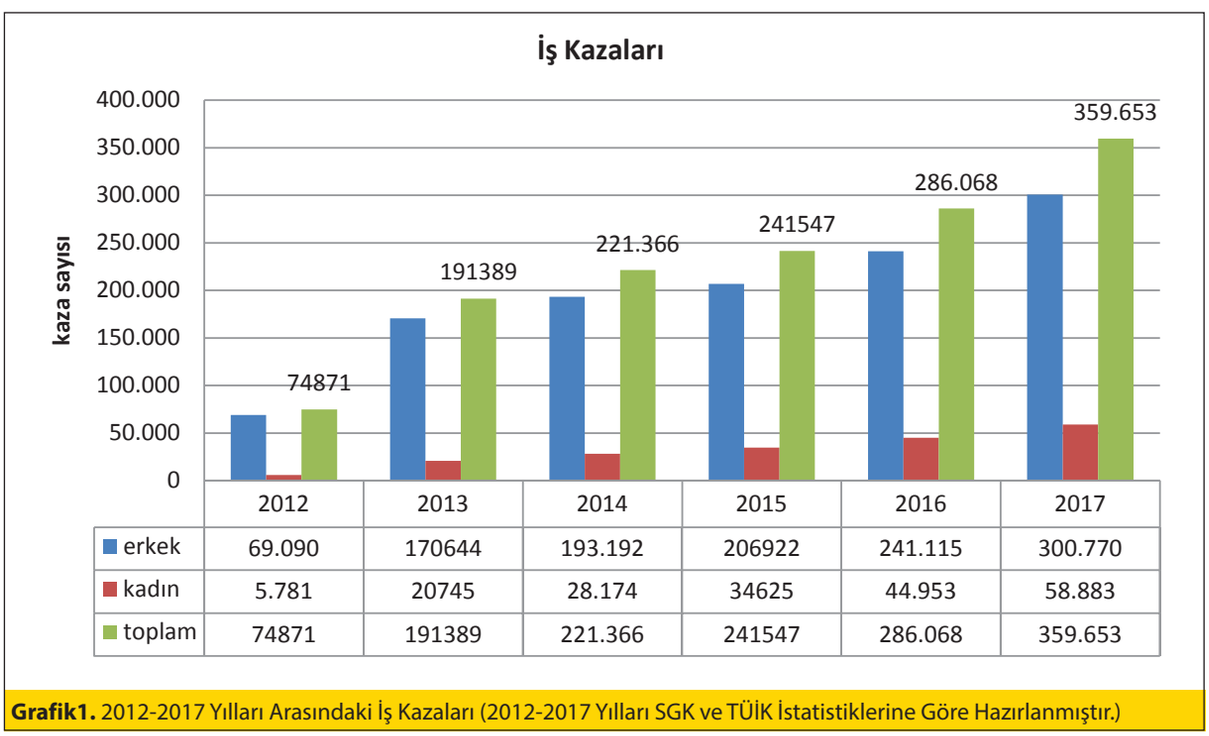

Grafik1. 2012-2017 Yılları Arasındaki İş Kazaları (2012-2017 Yılları SGK ve TÜİK İstatistiklerine Göre Hazırlanmıştır.)

İSG konusunda çalışan profesyonellerin ve OSGB'lerin sayılarına bakıldığında sayıların 3 -11 kat arttığı görülmektedir. Bu rakamlara bakarak ülkemizde iş sağlığı ve güvenliğinde ciddi bir iyileşme beklenmesi kaçınılmazdır. Oysa SGK iş kazaları istatistiklerine göre durum yıllar boyunca daha da kötüleşmiştir. İş kazaları ve meslek hastalıkları incelendiğinde (2012-2017 yılları SGK ve TÜİK istatistiklerine göre hazırlanmıştır);

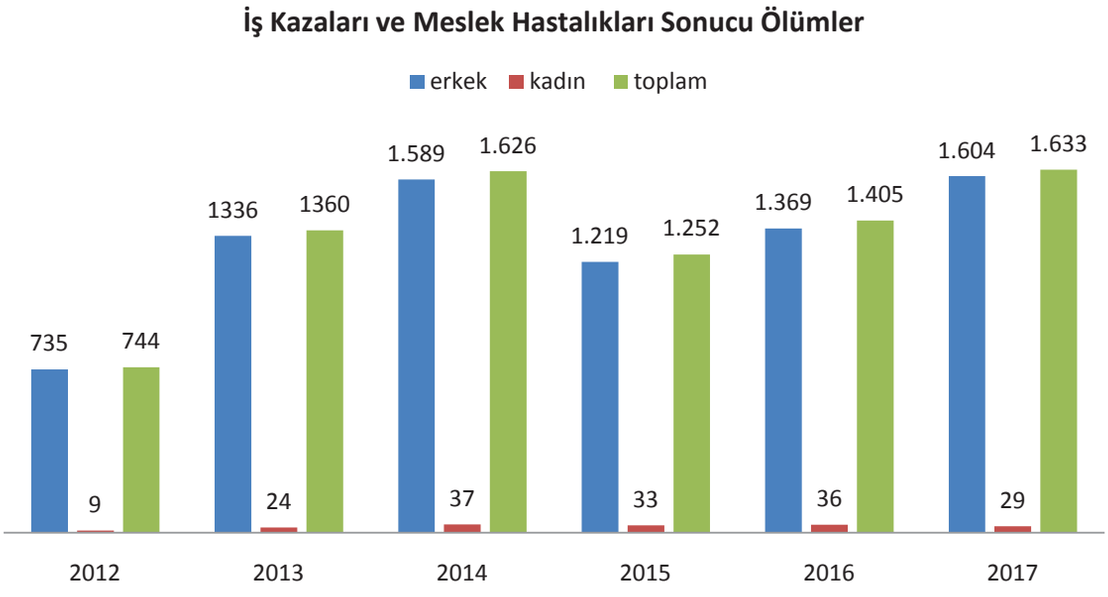

Grafik 2. 2012-2017 Yılları Arasındaki İş Kazaları Sonucu Ölümler 2012-2017 Yılları SGK ve TÜİK İstatistiklerine Göre Hazırlanmıştır.)

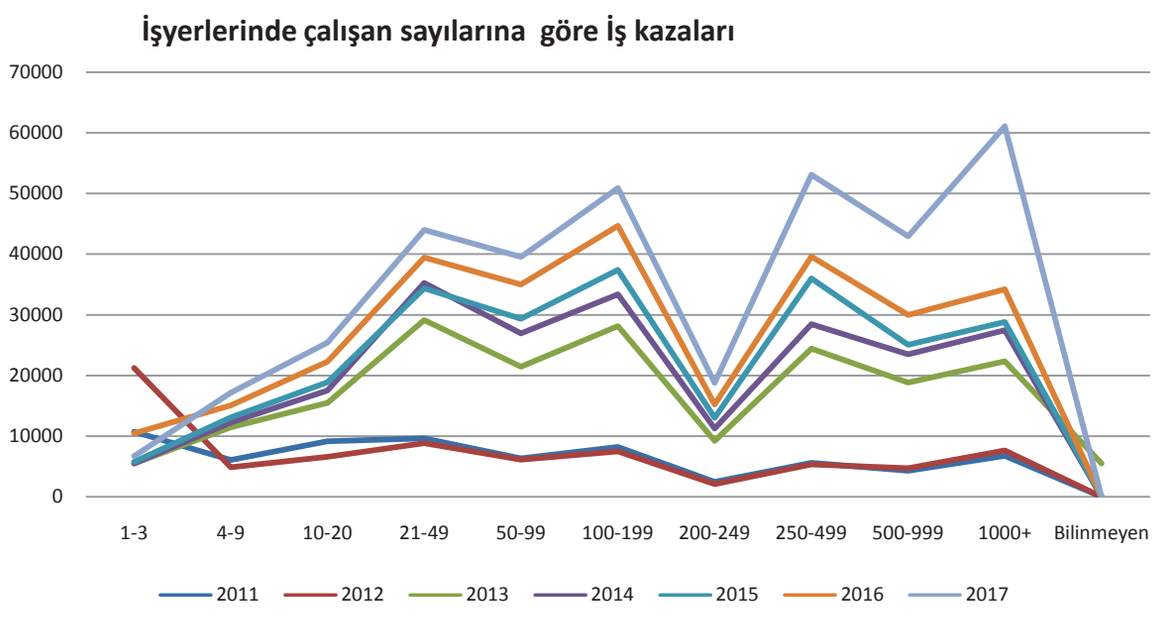

Grafik 3. 2012-2017 Yılları Arasında İşyerlerinde Çalışan Sayılarına Göre İş Kazaları (2012-2017 Yılları SGK ve TÜİK İstatistiklerine Göre Hazırlanmıştır.)

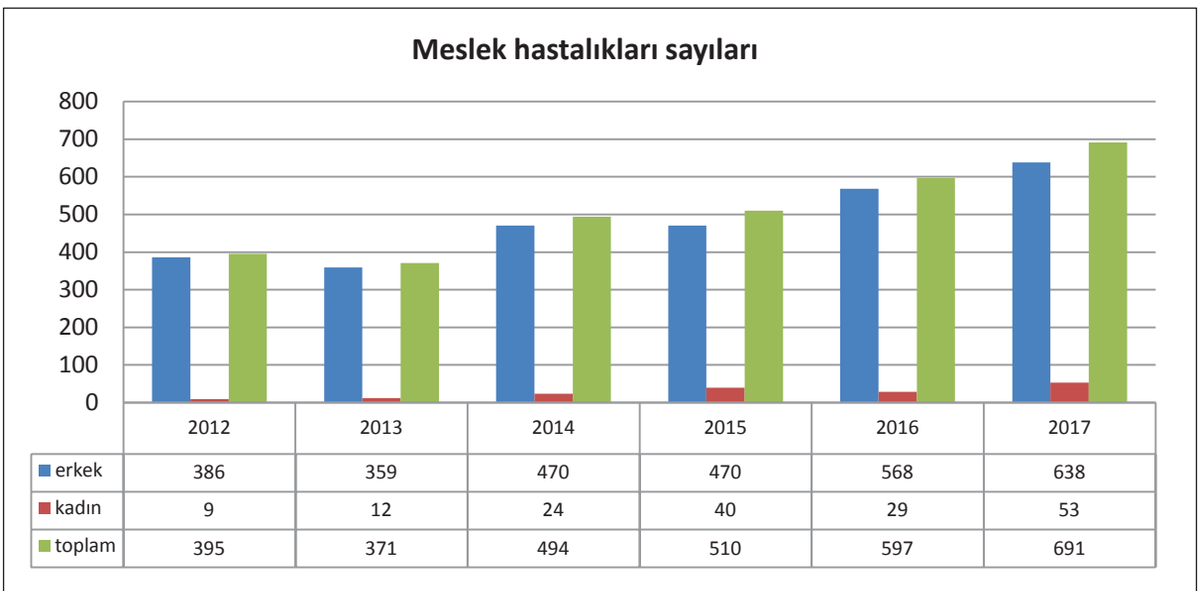

Grafik 4. 2012-2016 Yılları Arasındaki Meslek Hastalıkları (2012-2017 Yılları SGK ve TÜİK İstatistiklerine Göre Hazırlanmıştır.)

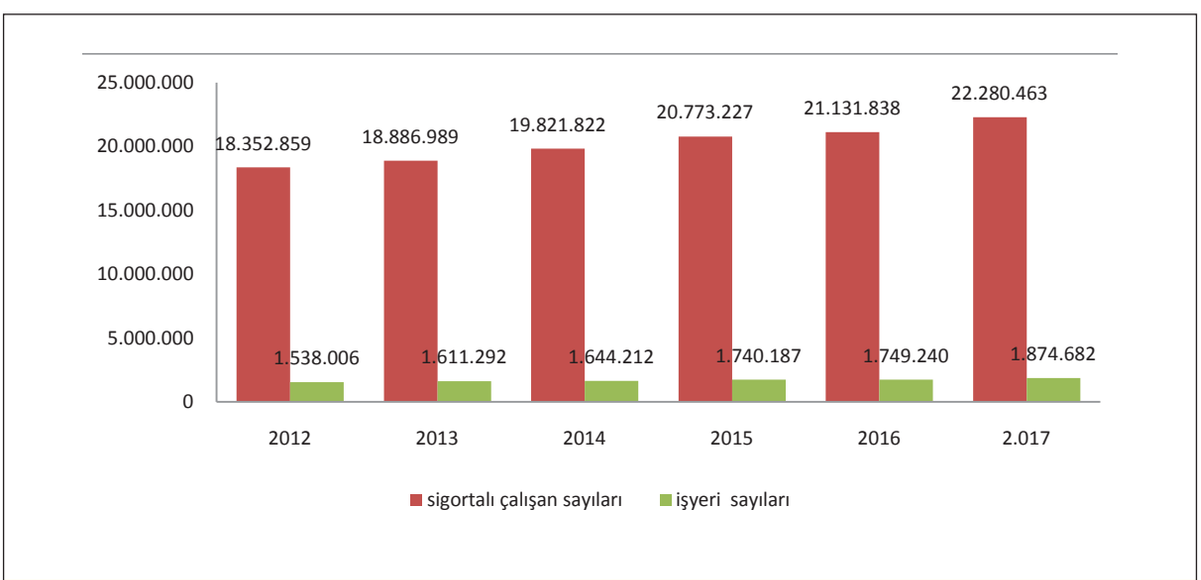

Grafik 5. 2012-2017 Yılları Arasında İşyeri ve Çalışan Sayıları (2012-2017 Yılları SGK ve TÜİK İstatistiklerine Göre Hazırlanmıştır.)

İş kazalarının sayılarını gösteren grafiğe baktığımızda 2012 yılına göre 2017 'de yaşanan kazaların sayısı %480 artmıştır. İş kazaları sonucu ölümlere bakıldığında ise 2012 yılına göre artış %220 olmuştur. Öte yandan 2012 – 2017 yılları arasında işyeri sayısındaki artış %22, çalışan sayısındaki artış %21.5 olarak gerçekleşmiştir. İşyeri sayısı ve çalışan sayısı arttıkça kazaların ve ölümlerin artacağı dikkate alınsa bile artış oranları arasında bağ kurmak anlamsızdır. Meslek hastalıkları istatistiklerinde de belirtilen dönemde %75'lik artış olmasıda ayrıca dikkate alınması gereken bir konudur.

İSG uzmanlarının sayısı 2012 – 2017 yılları arasında 11 katına çıkarken, işyeri hekimi sayısıda 3 katına çıkmıştır. Sayıların gösterdiklerine bakıldığında İSG alanında çalışan sayıları artmış, yeni organizasyonlar (OSGB ve eğitim kurumları) çalışmaya başlamış fakat istenen sonuçlara ulaşmak konusunda hiçbir başarı sağlanamamıştır.

O halde sorulması gereken soru iş sağlığı ve güvenliğinde çalışan uzman ve işyeri hekimi sayıları bu kadar artıyorsa, eğitim veren kurumlar varsa, OSGB'lerin sayıları bu kadar çoksa, neden kaza sayılarımız ve ölümler azalmıyor. Yaşanan sorunları ve nedenleri incelemek için sorunları parçalara ayırmak daha anlamlı olacaktır.

2. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNDE SORUNLAR

2.1 İstihdam Sağlamak Amaçlı Yapılan Bakanlık Düzenlemeleri ve Artan İSG Uzmanı Sayıları, Nicelik mi Nitelik mi?

Bakanlık yaptığı çalışmalarla ve çıkardığı yönetmeliklerle, daha fazla İSG uzmanına ihtiyaç olduğu düşüncesiyle İSG uzmanlarının sayısını artırma çalışmalarına başladı, Bakanlık eğitimlerini özel eğitim kurumlarına vererek sektörde yeni bir ticaret ortamı yarattı ve bu kuruluşlarda da sanki yüzyüze eğitim sayesindebüyük bir gelişme sağlanmış gibi dünyadaki eğilimlere uyum göstererek uzaktan eğitim getirildi. Oysa çözülemeyen sorunların olduğu, daha çok pratik ve tecrübeye bağlı olarak icra edilmesi gereken bir alanda uzaktan eğitimle ve test sınavı sonucu verilecek sertifika ile başarı sağlanması mümkün değildir. Eğitimin alınması ve sertifikalandırma bir gerekliliktir fakat yeterli değildir. Okuldan yeni mezun olmuş kendi alanında veya başka bir alanda sanayiye dokunmamış mühendisler eğitimlerini alarak sertifikalandırıldılar. Aynı dönemde OSGB'lerde sayıca artmaya başladığından yeni mezunlar bu OSGB'lerde çalışmaya başladı. İSG konusunda, sanayi alanında tecrübe olmadan OSGB'lerde çalışan uzmanların ucuz iş gücü olarak sömürülmesi böylece başlamış oldu. Yeni mezunlar ve İSG ile hayatını sürdürmeyi düşünenler eğitim kurumlarına kendi gelirleri olmadığı halde yüksek ücretler ödediler, zaman harcadılar ve uzman oldular. Yeni mezunlar uzman olmanınve iş bulacaklarını düşünmenin verdiği sevinçle yola çıkarken eğitim kurumları Bakanlığın yönetmeliklerine göre eğitim vermenin huzuru ile arz talep dengesinden paylarına düşen öğrencileri eğiterek ticari hayatlarını sürdürdüler. Halen 76 adet eğitim kurumu eğitimler vermeye devam ederken geçmişte bu işle uğraşmak isteyen ve sonrasında yaşanan daralmalar ile öğrenci bulamayan kurumlar kapanmak zorunda kalmışlardır. Ticaretin doğasından gelen kapanmalar ile sermaye olarak kendini destekleyenler hayatta kalmıştır.

Sonuçta İSG uzmanı, işyeri hekimi, OSGB'lerin sayıca artması ile çalışanlar için güvenli iş ortamları yaratılamamıştır.

2.2 İSG Uzmanlarının Düşük Ücretleri

Önceleri uzman sayısı az iken iştah kabartan maaşlar ve ücretler telaffuz edilmiş sonraları artan uzman sayıları ve açılan OSGB'ler sonucu uzmanların aldıkları ücretler kötüleşmiştir. Disiplinler arası bir alan olan iş sağlığı ve güvenliğinde her gidilen sektörde farklı tehlikeler ve de riskler ortaya çıkacağından İSG uzmanının bu sahalarda kendini geliştirmesi, yetiştirmesi ve sektöre göre uzmanlaşmanın henüz olmadığı bir ortamda her zaman bilgilerini tazelemesi, günceli yakalaması, literatürü takip etmesi gerekecektir. Eğitim kurumlarında eğitim alıp sınavı geçen pek çok üniversite mezunu, kariyerini İSG Uzmanı olarak planlamaya başlamış bir yandan uzman sayısı artarken, biryandanda tecrübesiz uzmanlar ortaya çıkmıştır. Tecrübesiz uzmanların olduğu bir ortamda piyasa şartlarında ayakta kalmaya çalışan OSGB'lerde uzmana verilen ücretler daha aşağılara çekilmiş ve her geçen gün uzman ücretleri düşerken İSG hizmetlerinin de kalitesi bozulmaya başlamıştır. Niteliğe bakmadan uzman sayısını artırarak, sanayide istihdam yaratmadan, İSG de plansız istihdam oluşturmayı ve bu sayede İSG 'de sorunların çözülmesini bekleyenler sonuçta sayıca fazla, tecrübesiz, düşük ücretli uzmanların olduğu, İSG hizmet kalitesinin düştüğü bir ortama sebep olmuşlardır. Nitelikler azalınca, hizmet kalitesi düşünce alınan ücretlerde aşağılara çekilmiştir.

2.3 İSG Uzmanlarının Çalışma Koşulları ve Kazalar

İSG uzmanı sahaya gittiğinde gördüğü sorunları, olumsuzlukları, olabilecek kazaları risk değerlendirmesi yaparak değerlendiriyor ve sonucunda işverene durumunu bildiriyor. Uzmanın bildirdiği hayati tehlike arzeden konuların işverence –patron -çözülmesi ve çözülmediği durumdada uzmanın işvereni Bakanlığa bildirmesi gerekiyor. Oysa pratikte işverenin sorumluluğunda olan ve ücretini işverenden alan bir İSG uzmanı çalıştığı işyeri hakkında olumsuz bildirimde bulunduğu anda işveren tarafından dışlanarak iş akdi sonlandırılacaktır. Dolayısıyla sahada görülen olumsuz durum çözümlenmeden sorun olmaya devam edecek ve yeni kazalar içinde kaynak olmayı sürdürecektir. İSG uzmanının işverenden bağımsız olamadığı bir ortamda tehlikeleri belirlemek, riskleri değerlendirmek ve önlemleri proaktif olarak ele alabilmek ve zamanında faaliyetleri gerçekleştirmek her zaman mümkün olmayacaktır. Buda göz göre göre kazaya davetiye çıkarmak demektir.

OSGB'lerde çalışan uzmanlar aynı gün içerisinde değişik sektörlerdeki müşteri sahasına giderek o sahayı tanımak, incelemek, tehlikeleri görüp anlamak ve çözümlerini dü-

şünmek zorunda zira OSGB müşteri kaybetmemek için düşük fiyata pek çok firmanın işini almışise her müşteride/ sektörde pek çok farklı tehlikenin anlaşılması, değerlendirilmesi ve önlemlerin alınması gerekecektir. Belki başında iyi niyetle başlayan çalışmalar ilerleyen aşamalarda kalitesiz, sahaya gitmeden hazırlanmış, tam anlamıyla saha incelenmeden hazırlanan risk analiz ve değerlendirmeleri vb. ile yürümeye başlamıştır..

Bu şartlarda pek çok sektöre giderek anlamlı, kaliteli, proaktif aksiyonları belirleyecek olan tecrübesiz uzman bu arada kendi iş güvenliğini dahi sağlayamaz ve iş kazalarınada maruz kalır bazen gazetelere yansıyan haberlerde olduğu gibi ölümcül kazalar yaşayabilir.

Üniversiteden mezun olduğu disiplinde bile tecrübesi yokken İSG gibi pek çok disiplinin olduğu alanda tecrübesiz olmak hem çalışanlar hemde İSG uzmanı için tehlike anlamına gelecektir.

2.4 OSGB Sayıları ve Düşen Hizmet Ücretleri

OSGB sayıları 2012 yılına göre 11 kat artarken güvenilir ve gerçekten sahada çalışılarak hazırlanmış risk değerlendirmeleri, proaktifaksiyonlar, kapsamlı, hedefine ulaşan, katılımcıların beyinlerine kazınmış eğitimler, usulune göre yapılmış ölçümler, periyodik kontroller, görülen olumsuzluklara karşı düşünülen önlemler ve alınan aksiyonların izlenmesi, toplu koruma öncelikli, sorunları kaynağında çözmeye odaklı yaklaşım, yapılan kampanyalarla arttırılmış farkındalık ve bilinçlendirme, kazasız bir iş ortamı yaratma düşüncesi arka plana atıldı ve en çok firmaya, mümkünse en düşük fiyatlarla, İSG uzmanlığı ve işyeri hekimliği hizmeti veren İSG anlayışı gündeme oturdu. Bu anlayış ise sadece mevzuat gereklerini kağıt üzerinde sağlamaya çalışan, kalitesinden şüphe duyulacak bir sektör yarattı. Sayıları 2300' lere ulaşan OSGB'lerin amacı; piyasa şartlarında ayakta kalmaya çalışarak mümkün olan en fazla işletmeye hizmet vererek hayatlarını sürdürmektir. Oysa sayıları çok artınca kaliteden ödünler verilmeye başlandığında hizmetin kalitesini düşünmeden yapılan çalışmalar sadece kağıttan İSG sistemi yaratmaya yaradı ve her OSGB pazar payını artırmak için en olmayacak fiyatlarla hizmet sunmaya sonucunda da kalitesiz İSG çalışmalarının sayısı artmaya başladı. Bugün 2300'ü aşan OSGB ile 2012 yılındakinin 5 katına yaklaşan kaza sayımız ile yolumuza devam ediyoruz.

OSGB'ler yolu ile sanayinin ihtiyacı olan uzman ve işyeri hekimi sağlanması ve belirlenen sistematik ile bilginin paylaşılması, eğitimlerin verilmesi, farkındalığın artması ve sonuç olarak kazaların azalması, güveli çalışma ortamları oluşturulması planlanmışken plansız bir büyüme sonucunda pek çok OSGB ortaya çıkmış, zaten sektör hakkında yeterli tecrübeye sahip olmayan pek çok uzmanın olduğu ortamda, İSG hizmet kalitesi düşerek ucuz fiyatlı kıyasıya fiyat kırımının olduğu bir sektör ortaya çıkmıştır.

2.5 İşyeri Hekimleri ve İSG Uzmanları ve Alınan Sorumluluklar

İş sağlığı ve güvenliği konularında işyeri hekimi ve İSG uzmanının birlikte çalışması işin teknik ve sağlık taraflarının birlikte hareket etmesi, iki yarımın bütünü tamamlaması için gereklidir. Disiplinler arası bir alan olan iş sağlığı ve güvenliğinde belirlenen tehlikeler ve değerlendirilen riskler sonucunda alınacak teknik önlemler yanında, sağlık önlemlerinin alınması, kontrollerinin yürütülmesi ve izlenmesi ve alınacak ortak kararlar ile yapılacak çalışmaların hekim ve mühendis işbirliğiyle yürütülmesi önemlidir.

İşyeri hekimi 2013 yılında yayınlanan "İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik"te belirlenen çalışanların sağlık gözetimi, çalışma ortamının gözetimi çalışan sağlığının geliştirilmesi, işyerinde hijyen şartlarının değerlendirilmesi konularında çalışmalar yapması, rehberlik çalışması yürütmesi, eğitim ihtiyacına göre eğitimler vermesi, risk değerlendirmesi çalışmalarına katkı sağlaması, ilkyardım ve acil durum faaliyetlerini yürütülmesine katkıda bulunması, iş kazaları ve meslek hastalıklarının araştırılması konusunda çalışmalar yapması bekleniyor. Bu anlamda İSG uzmanının olduğu her alanda ve konuda etkinlik göstermesi, çalışmalara katılması ve işbirliğini sağlaması ve sorumluluk alması gerekiyor.

Buna rağmen uygulamalara bakıldığında İSG uzmanının yaptığı çalışmalar, hazırladığı dökümanlar ve İSG deki iş yükü ve de sorumluluğu işyeri hekimine göre kıyaslanmayacak kadar ağırdır. İş kazası sonucu ortaya çıkan hukuksal durumlarda şu ana kadar işyeri hekiminin sorgulandığı bir durum mevcut değildir. İşyeri hekimi denildiğinde toplumumuzdaki doktor algısı da dikkate alındığında periyodik sağlık kontrollerini yapan, reçete, rapor yazan bir uzmanlık alanı olarak görülmektedir.

OSGB'lerde yapılan uygulamalar düşünüldüğünde işyeri hekimi muayeneleri yapıyor, reçeteyi yazıyor, sağlık kontrollerini yapıyorken ve bazen sağlık ve hijyen konularında eğitimler veriyor teknik konularda uzmanlık almış olan İSG uzmanınında sahadaki tehlikelere uygun çözümler üretmesi ve sürdürmesi gerekiyor. Oysa dü-

şük ücretlerle çalışan İSG uzmanı hukuksal sorunlar ortaya çıktığında mahkeme karşısına çıkıyor ve yargılanıyor ve ceza alabiliyor. Sorumluluk bu kadar ağır ise, sahada uzman çalışıyorsa uzmanın daha tatminkar ve mantıklı ücretler alması ve işyeri hekimininde sorumluluğu alması gerekiyor.

OSGB'lerin işyeri hekimi bulundurma zorunluluğu da bu anlamda değerlendirilmelidir. OSGB'lere bakıldığında genelde İSG uzmanlarının kurduğu yapılar olarak ortaya çıkmaktadır. İSG uzmanı tecrübesine ve ticari yeteneğine güvenerek şirketleşmekte ve kendi uzmanlık alanında çalışmak istemektedir.

Oysa işyeri hekimi bulundurma zorunluluğu OSGB'lerin halen en çok sıkıntı çektikleri konular arasında ilk sıralarda bulunmaktadır. Görüntüde tam zamanlı işyeri hekimi bulundurulması gerekirken işyeri hekiminin OSGB'de bulunmaması, gerektiğinde OSGB'ye gelmesi veya İSG uzmanı ile sahaya gitmesi şeklinde bir çalışma yürütülmektedir. Zira tam zamanlı işyeri hekiminin OSGB de bulunması demek işyeri hekimine verilen ücretlerin katlanması anlamına gelmekte, bu da piyasa şartlarında olmayacak fiyatlara hizmet sunmaya zorlanan OSGB için ağır bir külfet olduğundan OSGB'lerde tam zamanlı işyeri hekimi kadrosunu günün herhangi bir saatinde görmek pek mümkün değildir. Tam zamanlı kadro ile yapılan çeyrek – yarı zamanlı işyeri hekimliği ile işler yürütülmektedir.

İş güvenliği uzmanlığı ve işyeri hekimliği birlikte çalışmak zorundadır fakat aynı çatı altında olması gerekli midir, mantıklı mıdır, pratikte uygulanma yüzdesi nedir sorularının dikkatlice yanıtlanması gerekmektedir.

Öte yandan kurulan 2015 yılında yayınlanan Toplum Sağliği Merkezi ve Bağlı Birimler Yönetmeliği ile kurulan Toplum Sağlığı Merkezleri'nin yönetmeliğin 8 .maddesinde belirtilen "çalışan sağlığı ve güvenliğine dair hizmetler" OSGB'lerin çalışma alanında çalışacak bir yapıyı işaret etmektedir. Oysa çıkarılan yönetmeliklerle bu alanda çalımasıplanlanmış 2000 üzerinde OSGB hali hazırda bulunmaktadır.

2.6 OSGB'lerin Mevzuatına Göre Alınan Teçhizat

OSGB'ler kurulurken yönetmeliğe göre işyeri hekiminin bulundurulması zorunluluğundan ve organize sanayi bölgelerinde sağlık ocağı şeklindede olması planlandığından hasta yatağı ilaç dolabı, oksijen tüpü, aşılar vs alınması zorunluluğu getirildi. Mevcut OSGB leri ve OSGB lerin işyeri hekimleri ile çalışma yöntem ve saatleri de dikkate alındığında bulundurulması zorunlu olan ekipman ve teçhizat medikal cihaz alım satımı yapan şirketlerin cirosunda etkili oldu, İSG konusunda herhangi bri etkisi olmadı. Elimizde istatistiksel rakamlar olmamasına rağmen organize sanayi bölgesinden uzakta şehrin merkezinde kurulmuş bir OSGB (pek çoğununun durumu) deki hasta yatağının, oksijen tüpünün veya aşıların kullanıldığı durumlar elin parmaklarını geçmez. Öte yandan 2000 üzerinde OSGB 'de bulunan 2000 set malzeme kullanımı bekliyor. Organize sanayi bölgesi olsa bile kaza anında kazazede OSGB 'ye değil en yakın sağlık ocağına veya hastaneye götürülüyor. O halde OSGB'ye şart koşulan ekipman ve donanım işlevsiz ve amaçsız olarak kullanılmayı beklemektedir.

2.7 Mevzuat

Önce 4857 sayılı iş kanunun vardı sonrasında 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanunu ve ekinde pek çok yönetmelik yayınlandı. Mevzuatta sürekli bir değişim ve yeni şartlar getirildi. Değişen koşullara uyum sağlamak, Dünya ile adaptasyonu sağlamak anlamında değişim gereklidir. Fakat bu değişim sürekli ise ve her seferinde yeniden organize edilen bir yapı var ise mevzuatın bilinmesi, takip edilmesi, uygulanması zorlaşır ve bu mevzuatla istenilen sonuçlarada ulaşılamaz.

Pekçok yönetmelik AB mevzuatına uyum anlamında yayınlandı oysa Avrupa ülkelerinde var olan şartlarla bizim şartlarımız oldukça farklı, AB de çok iyi çalışan bir sistem ülkemizde çok kötü sonuçlara ulaşabilir. Bugün halen mevzuatı uygulamak, kontrol etmek ve sürdürülmesini sağlamakda zorluklar var. Yönetmelik ve ilgili mevzuatın tek başına bir anlamı olması düşünülemez. Mevzuat birlikte çalışacağı ekosistemle birlikte düşünülerek bir amaca hizmet verebilir. Yayınlanan bunca mevzuat ve mevzuatlar sonucunda kurulan pek çok sistem çalışsaydı şu anda bu kadar kazadan, ölümden, İSG kariyerinden uzaklaşmış uzmanlardan bahsediyor olmazdık.

2.8 Kısmi Süreli Diğer Sağlık Personeli

OSGB lerin kurulabilmesinin şartları arasında işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli çalıştırma zorunluluğu bulunuyor. (Resmî Gazete Sayısı: 28512 İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği). Diğer sağlık personeli, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde görevlendirilmek üzere Bakanlıkça belgelendirilmiş hemşire, sağlık memuru, acil tıp teknisyeni ve çevre sağlığı teknisyeni diplomasına sahip olan kişiler ile Bakanlıkça verilen işyeri hemşireliği belgesine sahip kişiler olarak tanımlanan DSP, işyerlerinin tehlike sınıflarına göre

belirlenen sürelere göre çalışmak durumundadır. Tam zamanlı işyeri hekimi zorunluluğu olan işyerlerinde şart olmayan DSP çok tehlikeli sınıfta yeralan işletmelerdeki çalışan sayısına göre ayda 10 -20 dk çalısması gerekiyor. OSGB'lerde İSG hizmetleri verdiğinden OSGB lerinde DSP bulundurması şartı var. OSGB' nin müşteri portföyünde çok tehlikeli sınıfta olan işyeri sayısı az ise çoğunluk tehlikeli sınıfta yer alıyorsa OSGB işvereni arada bir kullanacağı bir personel için zorunluluğunu yerine getirecek ve tam zamanlı personelin giderlerini karşılayacak demektir. Piyasa şartlarını düşünmeden yapılan organizasyon pratik hayatta çalışmıyor ve OSGB' ler denetimlerden kaçarak yaşamaya zorlanıyor ve kendisine yüklenen yükü hafifletmeye çalışıyor. İşyeri sağlık ve güvenlik birimlerinde (İSGB) çalışması nispeten daha pratik ve uygulanabilir iken piyasa şartlarında ayakta kalmaya çalışan OSGB 'ler için bir masraf kalemidir.

2.9 Denetimler

Diğer pek çok yönetmelikte olduğu gibi bizim yapımız, kültürümüz, çalışma koşullarımız, ücret politikalarımız incelenmeden hazırlanan yönetmelikler pratik hayata uygun olmadığından çalışmadı, çalışmayacak. İstihdamı arttırarak ve hayal tacirliği yaparak hazırlanan yönetmeliklerle artan İSG uzman sayıları ve OSGB sayıları ile kimse mutlu olmadı, kaliteli hizmet sunan, İSG'nin gereklerini tam karşılayan İSG uzmanları nispeten kendilerini idare edecek yaşam standartlarındayken artık herkesin kaçmaya çalıştığı bir alan ortaya çıktı.

İSG kültürümüzün İSG çalışmalarını destekleyen ve motive eden bir konumda olmadığını düşündüğümüzde sahada işverenin eline bırakılan, denetimlerle desteklenmeyen, caydırıcı cezaların hükümet politikaları nedeniyle uygulanmadığı, sosyal güvencesi olmayan çalışanların çalıştırıldığı, yeterli müfettiş bulunmadığı için denetim yapamadığını söyleyen Bakanlığın bulunduğu bir ortamda başarısızlık beklenendir.

İşverenin, mevzuattan kaynaklanan önlem alma ve alınan önlemlere uyulup uyulmadığını denetleme, çalışanları karşı karşıya bulundukları mesleki riskler, alınması gerekli tedbirler, yasal hak ve sorumlulukları konusunda bilgilendirme, çalışanlara gerekli iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini verme yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğinin incelenmesi olarak tanımlanan iş teftişleri ile işyerlerinin gerekli şartları sağlayıp sağlamadığının ortaya konması ve gerekirse cezaların verilmesi ile mevzuata uygun işyeri sayısının artırılması ve sonuç olarak çalışanlar için güvenli iş ortamları yaratılması amaçlanır. Oysa rakamlara baktığımızda ülkemizde 1,900,000'e yakın işyeri varken iş müfettişi sayısı 600 ler civarındadır ( ). Bu durumda işyerlerininin denetlenmesini beklemek hayal olur. Denetlenmeden devam etsin kaza olduğunda incelensin demekten başka bir yolumuz kalmıyor. İSG kültürümüzde kaderciliğimizde, vurdumduymazlığımızda hat safada iken denetimlerle doğru yola girmemiz de zor görünüyor.

Bu denetim yetersizliğine İSG çevrelerinde duyduğumuz "Bakanlıktan işi çözmüşler", veya aynı partiden olmakla çözülen, basından gizlenen, gücü olanın gücünü konuşturduğu olaylar ile ilgili dedikodularda eklenince denetimlerden fayda beklemek hata olur.

Kanun ve yönetmeliklere uygun çalışan, İSG için gerekli yönetim desteğini sağlamış, çalışmaları için gerekli harcamaları göğüsleyen işverenler, zaman içinde yönetmeliklere uymayanlara uygulanan yaptırımları gördüklerinde motivasyonunu kaybediyor ve İSG konusundan uzaklaşmaya başlıyor ve kötü üzümler sepetide bozmaya başlıyor, yapılan çalışmalar daha da değersizleşiyor.

2.10 İSG Kültürümüz

Tarihsel ve toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan her türlü değerlerle bunları kullanmada, sonraki kuşaklara iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların tümü olarak tanımlanan kültür kavramı iş sağlığı ve güvenliği konusunda en zayıf olduğumuz konuların başında geliyor.

İSG'de geçmişimiz eskilere dayanmasına rağmen İSG kültürümüz içselleştirilmemiş, özümsenmemiş olduğu için sopa gösterilince harekete geçen bir zihniyetimiz var diğer başka konularda olduğu gibi. Bu zihniyet şartları çok ağır da olsa işverenin işyerini ayakta tutmak için çırpındığı bir ekonomide, İSG'nin öncelikler arasında olmasına izin vermiyor. Kültürümüz ve kaderciliğimizden gelen anlayışımız nedeniyle "bir şey olmaz "düşüncesi ile hareket edilen çalışma ortamlarında yaşanan kazalar bile bizi bu anlayışımızdan koparamıyor Kaderciliğimizden gelen vurdumduymazlık ve aymazlık halen yolumuzda duran en büyük engel.

2.11 Kazalar ve Meslek Hastalıkları

Sosyal güvencesi olmayan işçilerin geçirdiği kazalar kayıtlarda yer almıyor, kaza geçiren / ölen ve sigortası olan, işveren tarafından para ile susturulan çalışanlarımız var, meslek hastalıkları istatistikleri gerçekleri göstermiyor.

Kaçak işçi çalıştırmayı engellemiş değiliz. Kaçak çalışmak çalışanın tercihi olamaz, işverenin sistemden kaçmak,

maliyetleri aza indirmek için yaptığı bu kanunsuzluk kaza olduğunda da kayıtsızlık ve resmi rakamlara yansımayan kazaları oluşturuyor.

Öte yandan sigortalı olan ve iş kazasında ölen çalışanların yakınlarının işverenin verdiği maddi yardım nedeniyle hukuk yoluna gitmemesi ve Bakanlık veya hükümetin bu konulardada caydırıcı önlemler almasını gerektiriyor.

"Meslek hastalığı, sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal özürlülük halleri" olarak tanımlanan meslek hastalıkları ile ilgili istatistiklere göre Avrupa'da ve hatta Dünya'da en iyi ülkeler arasındayız ama bu durum meslek hastalıkları konusunda yeterli alt yapımız var, kayıtlarımız güvenilir, meslek hastalıkları konusunda toplumsal bir farkındalığımız var ve her olay araştırılıyor anlamına gelmiyor. Hangi sektörlerde, hangi etmenlerden, ne zaman, nasıl etkileniriz ve sonuçta hangi hastalığa maruz kalırız, hangi belirtilerle ortaya çıkar sorularına doğru yanıt veremediğimizde belirtileri sıradan bir rahatsızlığın sonucudur diye yorumlayabilirsiniz. Tüm bunları araştıran, inceleyen, tedavi eden bir yapının varlığından haberdar değilseniz meslek hastası olduğunuzu bilemeyebilirsiniz. Meslek hastalıkları hastanesi sayınızda çalışan nüfusa oranla çok az ise istatistiklerde en başarılı ülkeler arasında görülebilirsiniz .

Grafik 2' de verilen iş kazaları ve meslek hastalıkları ölüm sayıları aslında yalnız iş kazalarından kaynaklı ölümleri göstermektedir. Zira 2012 -2017 yılları arasında meslek hastalıklarından ölüm sayısı sıfırdır ve sayılara inanırsanız bu çok sevindiricidir. Meslek hastalıkları, işyeri, çalışan sayısı, çalışılan sektörlere ve Dünya'da İSG konusunda gelişmiş bir seviyeyi, yakalamış ülkelere bakıldığında daha yüksek rakamlarla ifade edilmesi gereken meslek hastalıkları Grafik 4' te görüldüğü üzere artış eğilimindeyken meslek hastalıkları sonucu ölümün olmaması düşündürücüdür.

3. NELER YAPILMALI?

3.1 İşverenden Bağımsız Çalışacak İSG Uzmanları

İSG uzmanlarını maaşını veren işvereninden şikayetçi olan personel konumundan kurtarmak için İSG uzmanları işverenden bağımsız hale getirilmelidir. Bu amaçla;

Tüm İSG uzmanlarının bağlı bulunduğu ortak bir havuz-kurum oluşturularak bu kurumun işyerlerinden aldığı primler doğrultusunda bünyesindeki İSG uzmanlarını ilgili sektörlere ataması ve ücretlerin bu havuzdan ödenmesi sağlanabilir.

Bu şekilde yapılan düzenleme ile ortak havuz veya kurum üzerinden iş güvenliği uzmanını koruyacak mesleki sigorta, sosyal güvence ile işverenden bağımsız olarak çalışacak uzman sahada gördüklerini kurum havuzunda yayınlar ve Bakanlık gerekli bilgilenmeyi ve aksiyona geçecek bilgiyi uzmandan alır.

OSGB'lerde çalışan uzman ise sosyal güvencesini ve mesleki sigortasını çalıştığı OSGB üzerinden devam ettirir. Belirlenecek maaş ölçeğine uygun şekilde maaşını alabilir.

3.2 Mevzuat

Mevzuat çalışmalarına başlamadan önce; Nelere ihtiyaç duyulduğu, neden ihtiyaç duyulduğu, ne zaman gereceği, ülkenin sosyal, kültürel, ekonomik şartları düşünüldüğünde nasıl uygulanacağı, kimler tarafından uygulanacağı, Dünyadaki benzer iyi örneklerin olup olmadığı, kısa ve uzun vadede nasıl işleyeceği, işleyişde ülke şartları düşünüldüğünde ne gibi sorunlar olacağı, ilgili tarafların iyi niyetli eleştirileri ve görüşlerini dikkate alan, konu ile doğrudan ilgili olan İSG uzmanlarının ve işyeri hekimlerinin durumlarını değerlendirecek, mevcut durumda işlerin yürütülüşü düşünülerek uzun ömürlü, genelde hatları tanımlayan özelde detaylandırıldığında kalıcı, etkili, mantıklı, ulaşılmak istenen hedefi yakalamada kesinlikle etkisi olacak bir çalışmanın yürütülmesi ve sonrasında pilot uygulamalarla (halen bazı konularda olduğu gibi) denenen ve sonuçların analiz edildiği bir plana bağlı kalınarak adım adım işleme konmuş hayatın gerçeklerini göz önünde bulunduran bir yapı sağlanmalıdır.

Örneğin OSGB'ler kurulurken işyeri hekimi bulundurma, diğer sağlık personeli bulundurma, muayene odasında bulunması gereken ekipman donanım zorunlulukları kaza geçirenin OSGB'ye gideceği düşünülerek oluşturulmuş ise bugune kadar OSGB'ye giderek ilkyardım yapılan veya müdahale edilen vakaları arayıp bulmamız gerekiyor. Plazalarda, iş merkezlerinde, şehir merkezinde sanayi bölgesinden uzakta OSGB'ler açılıyorsa buralarda şimdiye kadar hangi vakalara çözüm üretildiğini araştırmamız gerekiyor, hayatın gerçeklerine uymayan yapıların yaşaması ve sürdürülmesi mümkün değildir, sadece öyleymiş gibi yapılabilir.

3.3 İSG Uzmanlarının Sigortalanması

Sahada çalışma anında kaza geçiren veya hayatını kaybeden İSG uzmanlarının bu durumlara karşı sigortalanması önemlidir. Sahada çalışan tüm uzmanların sahada maruz

kalabilecekleri kazalara karşı sigortalanması, sahada işverene olabilecek zararlara karşı sigortalanması sağlanmalı hem uzman, hem uzmandan dolayı zarar görecek işveren korunmalıdır.

Sahada çalışan İSG uzman sayısı düşünüldüğünde sigorta konusunun Bakanlık tarafından çözümlenmesi daha mantıklı görünmektedir.

3.4 Mezun Olunan Bölüme İlişkin Tecrübenin İSG Uzman Eğitimine İlave Şart Olarak Gelmesi

Mevzuat gereğince eğitim almış sınavı geçmiş bir İSG uzmanı ilk defa şantiye/fabrika görüyorsa ilk defa sahada/fabrikada yapılan operasyonlara tanık oluyorsa bu operasyonlardan kaynaklanabilecek tehlikeleri ve riskleri görmesi beklenemez. İSG uzmanlığı disiplinler arası bir alan olması nedeniyle aynı anda elektrik, mekanik, kimyasal, enerji, inşaat konularında bilgi sahibi olunması mümkün değildir. Oysa yeni mezun bir mühendisin kendi alanında dahi çalışmadan kendi alanında ve/ veya başka bir alanda sahaya gidiyor olması hem kendisi, hem diğer çalışanlar için tehlike arz eder.

Bu nedenle İSG uzmanı olmak için üniversiteden yeni mezun olmuş birisinin özel kurumlarda verilen eğitimlere katılarak sınavı geçmesi uzman olma için yeterli olmamalıdır. İş sağlığı ve güvenliği bölümünden mezun olanlar doğrudan çalışmaya başlayabilmeli ve acemilik/ staj dönemi sonrasında A, B, C sınıflarına baş vurmalıdır. Mühendis veya teknik eğitim mezunu olanların kurum / kuruluş, fabrika vs yerlerde mezun olduğu bölüme ilişkin çalışmaları ve belirli süreyi tamamlamış olmaları sonrasında İSG uzmanı olmak için başvuruları kabul edilmelidir. Aksi halde İSG uzmanı olanlarında istatistiklerde yerini alması ve kazalarda azalmanın olmaması kaçınılmazdır.

3.5 OSGB'lerin İşyeri Hekimi Zorunluluğu

Halen işlerliğine devam eden OSGB lerin en çok zorlandıkları konulardan biri işyeri hekimi konusudur. İşyeri hekimi- doktor zorunluluğu ve sayılarının az olması nedeniyle doktor ünvanına sahip birilerine ihtiyaç olmasının zorunluluğu OSGB'ler için sorun olmaya devam etmektedir.

Oysa 2.5 maddesinde belirtildiği üzere iş güvenliği ve iş sağlığı bu alanın iki parçasıdır ve birlikte çalısması gerekir, birlikte çalışma ortamı yaratılırken her iki fonksiyonunun aynı yerden karşılanması zorunluluğu ise OSGB organizasyonları için sorun olmaktadır. Tam zamanlı işyeri hekimi çalıştırılması zorunluluğu nedeniyle OSGB'ler işyerlerinde olmasada gerektiğinde işyeri hekimini sağlayarak ve haftanın belli günlerinde işyeri hekimi ile ilgili temel işlemleri yerine getirmekte diğer zamanlarda OSGB'lerde doktor bulmak mümkün olmamaktadır. Pratikte piyasa koşullarında oluşan bu durumun anlaşılması ve yeniden gözden geçirilmesi/değerlendirilmesi ve sonucunda OSGB'lerde işyeri hekimi şartının kaldırılması, yarı zamanlı işyeri hekimi bulundurulması ve/veya işyeri hekimliği ile ilgili bir yapılanma ile yada aile sağlığı merkezleri, toplum sağlığı merkezleri ile işyeri hekimliği fonksiyonunu yerine getirilmesi mantıklı, çalışan, mevzuata uygun bir yapı için gereklidir.

3.6 Denetimlerin Arttırılması, Politikadan Bağımsız Hale Gelmesi

İş dünyasına bakıldığında bazi işletmeler mevzuat gereklerine tam uymayı ve tüm gerekleri yerine getirmeye çalışır ve aynı zamanda mevzuat gerektirmediği halde iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi kurarak (ISO 45001) İSG çalışmalarını sistematize ederek bir yandan da tanınırlılığını, repütasyonunu arttırmaya çalışır. Öte yanda mevzuat gerektirdiği için ve cezadan kaçmak için işin bir kenarından tutuyormuş gibi davranan işletmelerde sözkonusudur. Dolayısıyla bu türden işletmelerin İSG çalışmalarına zaman ve para harcaması ancak denetimlerle mümkündür. Denetim olmadığı taktirde çalışanın tehlikede olması, zarar görecek olması veya yaralanacak olması ikinci plandadır. İşte tam bu aşamada yapılan denetimlerle her işletmenin aynı seviyeye getirilmesi, çalışanların sağlık ve güvenliğinin sağlanması, güvenli işyerleri oluşturulması, sahayı bilen denetim uzmanları ile her işletmenin mevzuata göre objektif değerlendirilmesi ve değerlendirmeye görede gerekenlerin hiçbir ayrım gözetmeden yerine getirilmesi önemlidir.

Yapılan denetimlerde olumsuzluklar olduğunda, yükümlülüklerini sağlamayanların cezalandırılması, gerekleri yerine getirenler için ise daha iyi olmaları için teşvikler sağlanması gereklidir. Sağlanacak teşvikler; SGK primlerinde indirimler, ulusal çapta yapılacak yarışma ve törenlerle işletmelerin ödüllendirilmesi, kamu ile ilgili olan işlemlerinde önceliklerin tanınması, indirimlerin uygulanması, kredi ihtiyacı olduğunda bankalarla yapılacak çalışmalar sonucu, işletmenin İSG'deki başarısına göre kredi faizlerinde indirim, İSG sistemi (ISO45001)kurmak isteyenlere teşvik vb. gibi destekler sağlanmalıdır.

Yükümlülüklerini yerine getirmeyenlerin ilan edilmesi, maddi ve idari cezaların uygulanması, sağlanacak kredilerde yüksek faiz, SGK primlerinde yüksek ödemeler vb. düşünülmeli ve işveren İSG çalışmalarına gereken önem

ve özeni gösterdiğinde karşılığını görmelidir. Tüm işletmelerin aynı seviyeye gelmesi için bu çalışmalar sürekli devam ettirilmelidir.

Hükümet politikalarından bağımsız, bizden / sizden diyerek ayırmadan, işin hakkını verecek tecrübeli müfettişlerle, düzenli yapılan denetimlerle gerekleri yerine getiren işverenin ödüllendirildiği, hatalı olanlara uygulanacak düzeltici ve önleyici yaptırımlarla denetimlerin yürütüldüğü, sadece İSG'nin gereklerini karşılama konusunun değerlendirildiği bir çalışma yürütülse sonuçlar istenen hedeflere daha az kaza ve ölümlere işaret edebilir.

3.7 Sigortasız Çalışma ve Çalıştırmaya Caydırıcılık

İş kazaları istatistikleri sigortalı olan ve kayıtlara geçen çalışanlar ve işletmelerin durumunu gözler önüne seriyor. Oysa sigortası olmadan çalıştırılan ve sistemde görünmeyen çalışanların yaşadığı kazalar ve belki ölümler konusunda elimizde bir bilgi bulunmuyor. Yıllardır süregelen ve kamuoyunda, medyada konuşulan sigortasız çalışmalar konusu henüz ülkemizde çözüm bekleyen konular arasında yerini koruyor. SGK'nın ve Bakanlığın yapacağı çalışmalar teşvik edici ve caydırıcı önlemler ile sigortası çalışma ve çalıştırma engellendiğinde gerçek çalışan sayısı ve istatistiklere ulaşmak mümkün olacaktır.

3.8 İlköğretimden Üniversiteye Güvenlik Eğitimleri

Araç sürerken emniyet kemeri takmamak için çözümler üreten bir zihniyetten, yanlış, kötü, olumsuz bir durum gördüğünde müdahale eden,risk algısı gelişmiş, proaktif olabilmeyi amaç edinmiş, yapılan herhangi bir aktivitenin önünü ve arkasını değerlendirebilen, analitik zekasını kullanıp tekniğini konuşturan, gelişmelere açık bir yapıya geçmemiz gerekiyor. Bunun en temel yoluda öncelikle eğitim ve sürdürülebilir bir yapı kurmak. İlköğretimden başlayan üniversitelere kadar yayılan yaygın eğitimler ve uygulamalarla neyi, neden, nasıl, ne zaman yapmamız gerektiğini, sonuçlarının ne olacağını, sonuçları nasıl değiştirebileceğimizi sürekli değerlendirdiğimiz sistemle yola çıkmamız gerekiyor.

Ülkemizde İSG konusundaki ilk çalışmalar çok eskilere dayanmasına rağmen geldiğimiz noktada İSG bilincimizin ve farkındalığımızın yetersizliği ortaya çıkmaktadır. Bakanlığın, Milli Eğitim Bakanlığı ile ve üniversiteler ile yapacağı çalışmalarla (kampanyalar, yarışmalar, not baskısı olmadan düzenlenecek eğitimler vb) ilköğretimden itibaren üniversiteye ve yaşam boyunca çocuklara, gençlere ve herkese güvenliğin tanımından başlayarak okulda, trafikte, işyerinde, gündelik hayatta güvenlik kavramlarını anlatan eğitim proğramları düzenlenmeli ve bölgesel ve yurt çapında yapılacak kampanya ve organizasyonlarla her çalışanın, öğrencinin güvenlik üzerine düşünmesi sağlanmalı, TV de reklam spotlarında, radyolarda, popüler müzik şarkılarında, çizgi filmlerde, sinema filmlerinde konu işlenerek farkındalık yaratılmaya çalışılmalıdır.

SONUÇ

İSG profesyonellerinin ve OSGB' lerin sorunları çözümlendiğinde, mevzuat ve denetimlerle ilgili çalışmalar düzgün, düzenli ve sürekli olarak yürütüldüğünde bu çalışmaları destekleyen farkındalık ve bilinçlendirme çalışmaları ile birlikte İSG kaynaklı sorunlarımızın büyük bir kısmı çözümlenebilir. Bunların yanında KKD üretiminde yerli üretimin desteklenmesi, CE işareti olmayan veya güvensiz olan (koruyucu donanım veya sistemi yetersiz) eski teçhizat, makine ve donanımının kullanımının engellenmesi ve yenilenmesinin teşvik edilmesi, yapılacak her düzenlemenin bir bütünün parçası olarak düşünülerek etkileşimleri ve uzun vadede ortaya çıkaracağı sorunların öngörülmesi ve profesyonelce planlanmış bir sistematik içinde hayata geçirilmesi ile istatistiklerde gördüğümüz olumsuz durumun azaltılması ve düşük seviyelere çekilmesi sağlanacaktır.

Bugünden itibaren başlanacak eğitim ve farkındalık çalışmaları ile ülke çapında İSG konusu işlenmeli her türlü basın aracı ve sosyal medya ile desteklenerek, ilköğretimden üniversiteye her vatandaşa güvenlik bilinici aşılanmalı, İSG uzmanlarının kendi alanlarında çalışma yapmış ve mesleğinde belirli seviyeye gelmiş mühendislerden veya teknik uzmanlardan oluşması sağlanmalı, denetimlerle sahada sürekli iyileşmeye dönük çalışmalar yürütülmeli, objektif olarak, İSG konusunda başarılı olan firmaların desteklendiği, gereken özen ve çalışmayı göstermeyenlerin cezalandırıldığı, bir İSG yapısı kurulmalı, OSGB'lerle ilgili mevzuat hayatın gerçeklerine ve piyasa şartlarına bağlı olarak değiştirilmeli ve sonuçta İSG'ye hak ettiği önem ve değeri vermeliyiz.

KAYNAKÇA

1. 2012- 2017 yılları SGK istatistikleri
2. Bakanlık İSG Katip uygulaması -https://isgkatip.ailevecalisma.gov.tr/Logout.aspx
3. "İş Sağlığı ve Güvenliğinde Devlet Denetimi" sunumu- Mehmet Nuri Görücü-Uluslararası İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi, 6-7 Aralık 2017.